

ДѢЛО

Выходитъ во Львовѣ що Среды и Суботы (крѣмъ рускиа святка) о 4-ѣхъ годинахъ по походу.

Редакція и администрація подъ Ч. 15 площа Маріанскій.

Експедиція для мѣстныхъ предпечатнѣныхъ урядженъ въ друкарни Т. Шевченка (улиця Крива Ч. 2 на Г-мъ поверѣ).

Всѣ листы, посылки и рекламация належитъ пересылать подъ адресомъ: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 15 площа Маріанскій.

Предплата на „Дѣло“ стоить:
на цѣлый рѣкъ . . . 8 зр.
на пѣль року . . . 4 зр.
на четверть року . . . 2 зр.
Предплату належитъ пересылать франко (налучше почтовымъ переклакомъ) до: Администрація чао „Дѣло“. Оголошеня приймаются по цѣль 6 кр. а. в. бѣтъ одноа отрокни печатноа. Репликация неопечатаня вѣлькя бѣтъ порта.
Рукописи не звертаются тѣлько на попередне застереженя.
Посылкѣ чысло стоить 10 кр. а. в.

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ на рѣкъ 1881.

Съ надходячимъ новымъ рокомъ просимо о якъ найскорше надсмамые предплаты на слѣдующій рѣкъ 1881, щобы могли мы вчасно означити наклады и уладити точну высылку.

Предплата на „Дѣло“ стоить:
въ цѣль Австрій: За границею:
на цѣлый рѣкъ 8 зр. на цѣлый рѣкъ 10 зр.
на пѣль року 4 зр. на пѣль року 5 зр.
на четверть року 2 зр. на четверть р. 2 зр. 50 кр.

Предплата принимається бѣтъ кождоа часу.

Съ новымъ рокомъ буде выходити Библиотека найзнаменитшихъ повѣстий по 2 печат. аркушѣ кождоа 15-го и послѣднего дня кождоа мѣсяца. Предплата на Библиотечку найзнаменитшихъ повѣстий четверть рѣчно 1 зр. 25 кр., пѣль рѣчно 2 зр. 50 кр., цѣль рѣчно 5 зр. а. в. Для предплатнѣныхъ „Дѣла“ и „Зоря“ обнимається предплата на Библиотечку на 1 зр. четверть, 2 зр. пѣль, 4 зр. цѣль. Въ Читателѣ „Дѣла“ змогутъ за четверть рѣчноа доплатаю лишь 1 зр. майже що тыждня получати аркушѣ дуже займачихъ повѣстий.

Щобы означити скѣлькѣсть наклады „Библиотечки повѣстий“, просимо о вчасне заковленье ще передъ новымъ рускимъ рокомъ. Такожъ просимо о якъ найскорше вырѣшенье всѣхъ залежностей.

Audacter calumniare....!

II.

Не можемо припускати, щобы „Czas“, котрый передъ пѣвкоюмъ съ необычайною вильностью выслухавъ цѣлый процессъ 30 социалистовъ польскихъ и на своихъ колюмакѣхъ замѣстивъ простору лекцію свого земляка Варшавского о социализмѣ, не знавъ, въ чѣмъ почивае сущность социализму и буви на стѣлькѣ навивымъ, въ доброй вѣрѣ привинати за судъ на стару Польшу, на польску шляху и на гнѣтъ Русинѣвъ, признавъ

ЧИ БУЛО ВЪ ПОЛЬЩИ НЕВОЛЬНИЧЕ „ПОДДАНЬСТВО“? (Leibeigenschaft.)

(Отношеня польскимъ дворянкамъ одного изъ правителей бывшихъ на Иосифинскихъ область.)

Не есть то рѣчь тизка робити комуея накды, але тизше есть оправдати тѣ накды, тымъ бѣльше, коли ходитъ о правду историчну. Много рѣнвородныхъ накды робити намъ польскій газеты, але доказани не ствердили еще того, бо крѣмъ такихъ сабѣа, якъ „false, kłamstwo“, мы не почувли еще ничего позитивного.

Такъ „Gazeta Narodowa“ въ причинѣ бѣднѣтѣ п. Баринского на Іосифинскѣхъ область обходѣ твердитъ въ одной изъ своихъ статей, що „w Polsce nie było nigdy „Leibeigenschaft“ czyli tego, co Moskale nazywają krepactwem“. Якъ чашуе „Gaz. Nar.“ историчну правду, иай послужатъ слѣдующи уаги:

Передочѣмъ мусимо выяснити, що означае „Leibeigenschaft“. У Немцихъ була тая дѣвиза: „Wenn der Bauer die Scholle ohne Losbrief oder Weglasszettel nicht verlassen darf, so ist er eigentlich unfrei oder leibeigen. Verliess ein Bauer den Grund ohne Erlaubnis des Herrn, so konnte er wie ein flüchtiger

дѣйство великихъ заслугъ Цѣсаревон Маріи-Терезіи и Іосифа II — за одно съ социализмомъ. Не можна такожъ припускати, щобы „Czas“ добросовѣстно мѣгъ уважати бажанье добра для „всѣхъ Русинѣвъ, хочбы они були тѣлько хлопцями“, и для „всѣхъ народѣвъ“, а именю народѣвъ славянскихъ — яко якъ нибудь „zachcianki socjalistyczne“, бо чимъ же жь буви бы тогда — отъ, щобы далеко не шукати прикладу — листъ папстырскій краковского еп. Дунаевского выпечатанный въ два дни позѣйше въ томъ же „Czas“-ѣ, въ котромъ стѣлькѣ говоритъ о „rukaniu do każdej chatki“, о „łamaniu się orłakiem z wszystkich mieszkancami“, о „oferze za wszystkich lud“ — „a nie za ojców wybranych“?! Мы для того справедливо можемо припускати, що „Czas“ самъ не вѣритъ въ тѣ „zachcianki socjalistyczne“, котры хоче накинути Русинамъ, и що ему тутъ совсѣмъ не ходитъ о социализмъ. Але „Czas“ мае читателѣвъ, котрымъ слово зъ его трибуны высказане есть „wangelizm“, котры отже прочитавши статью „Czas“-у Ч. 294 ввручи въ verba magistri спрадѣ будуть вѣрити въ „zachcianki socjalistyczne“ Русинамъ и дивитись на „руску справу“ якъ на „dwugłowy potwór panslawizmu i socjalizmu“. „Czas“ есть дальше органомъ подвѣно озициознымъ, котрый якъ зъ одноа стороны одержуе пѣвофициальный комунікаты зъ двоухъ министерствъ, такъ зъ другоа стороны не безъ причини идентификуеся съ тепертишноу наукою бѣльностью Поляковъ, котрыхъ представителями въ радѣ Короны дръ Земалковскій и дръ Дунаевскій и, якъ се въ другѣй статіи высказано, есть органомъ обоухъ сихъ министрѣвъ. Се все, думаемо, вкладъ на него певий обовязки, котрыхъ не можна ему нарушувати безъ компромитации якъ самоа партіи такъ особиню обоухъ згаданныхъ членѣвъ рады Короны. Читаюча публика не може розрѣкнати пѣвофициальныхъ комунікатѣвъ бѣтъ неофициальныхъ выводовъ и нападѣвъ „Czas“-у и

може такожъ такі статіи, якъ выше згадана въ ч. 294 „Czas“-у статья противъ цѣлого руского народа, зводити до министеральныхъ жерель и вкладати за нихъ отвѣчалность аже не на одну редакцію „Czas“-у, але на головныхъ его наспираторѣвъ. Можна се съ тымъ бѣльшимъ правомъ зрѣбити, що, якъ загально вѣдомо, вѣденскій и львѣвскій корреспонденты „Czas“-у суть зарамомъ членами редакціи урядовон „Gaz. lwow.“ и въ загалѣ межѣ „Czas“-омъ а „Gaz. lwow.“ заходить теперь тѣлько формална а не сущна рѣкнция урядовости и що „Czas“ звычайно высказуе лише тоа, що по певномъ часѣ мае появиться въ урядовѣй формѣ въ „Gazet-ѣ lwow.“ або урядово переводитись въ житю.

Пѣсла того всего мы пытаемся, якъ дастся съ такъ важнымъ подвѣно озициознымъ характеромъ „Czas“-у погодити, що бѣтъ подѣ покровомъ австрійскон льюциности смѣе безъ всякой причины, а тѣлько зады старопольской загорѣлости кидати на Русинѣвъ клевету „zachcianek socjalistycznych“ и пѣгнувати цѣлу руску справу, цѣль рускій народъ яко „dwugłowy potwór panslawizmu i socjalizmu“; — що бѣтъ смѣе голосити устами „osoby wysokie w państwie zajmujące stanowisko“, що „wszystkie podania chłorów ruskich зараzone są socjalizmem“; що бѣтъ смѣе представляти справу руску ако „wroga i niebezpieczną dla całości i bytu monarchii Habsburgów“ и навѣтъ кидатися на память Цѣсара Іосифа II и образати тую память представляючи его ако творца социализму и противника „цѣлости и быту монархіи Габсбургѣвъ“? Не першій вже разъ кидаются такі клеветы на рускій народъ. Мы пригадуемо, що передъ тремя лѣтими розсѣванье такихъ же клеветъ на рускій народъ дѣйшло до того, що ажъ Намѣстникъ объявлявъ всѣмъ Галичину, щобы успокоити заенокосне обывательство. Такі самі клеветы розсѣваніи „Czas“-омъ и цѣлоу галичко-польскоу прасоу занепе-

конли навѣтъ въ части найвысшій сѣеры и вызвали зъ уста Арххи Людвика зѣвѣстну интерпелацию до Вар. Митрополита. Тѣмъ коли теперь на ново почивають подноситися такі клеветы и то едно для того, що рускій народъ волеѣтъ свѣткувати память австрійского Цѣсара якъ брати участь въ польскѣй демонстраціи революціоннѣй, коли тѣи клеветы подносятся въ пѣвофициальномъ дневнику польскѣмъ, — то мы мусимо смѣтати Е. президента министрѣвъ гр. Тааого и Е. Е. Намѣстника гр. Потопкой:

1) Чи думае правительство дати рускому народу яку охорону противъ такихъ клеветъ озициозного органа и на будуще зарадити безпѣдствитому подбурываню публичной ошынѣ черезъ польскій часописи противъ руского народа?

2) Чи правдоу есть, що „osoba wysokie w państwie zajmujące stanowisko“ и „одинъ министрѣвъ австрійскій“ высказали, що „wszystkie podania chłorów ruskich są зараzone socjalizmem“? а если нѣтъ, то чи уважае правительство за згѣдне съ своимъ достоинствомъ австрійского правительства и съ публичнымъ сунокомъ народѣвъ подобій пѣвнуации и клеветы такъ на министерство якъ и на цѣль рускій народъ высказаній въ ч. 294 озициозного „Czas“-у лашити не тѣлько безъ всякой отвѣдѣи, але навѣтъ безъ урядового запереченя?

3) Чи не уважае Е. Е. Намѣстникъ гр. Потопкой за потрібне, вызнати на редакцію урядовон „Gazet-ѣ lwowsk.“, щобы въ интересѣ публичного сунокѣ и въ словеню свого урядового обявлѣку тую такъ честь п. к. правительства якъ и сунокѣй цѣлого руского народа обходѣку справу отново и якъ найскорше поласила?

4) Чи Высше п. к. Правительство уажае своимъ обовязкомъ вступитися за нарушенье памяти Цѣсара Іосифа II названого въ „Czas“-ѣ ворогомъ цѣлости и быту монархіи Габсбургѣвъ“ и чи дастся таке направленье „Czas“-у о-

Sclave eingefangen werden. Er galt als Zuehör des Grundes, seine Kinder als Zuwachs, mit dem der Grundherr nach Willkühr schalten konnte“. Але и въ польскѣмъ лексиконѣ находимо выразъ на „Leibeigenschaft“, именю „przywłaszczenie do gleby“. Що таке „przywłaszczenie do gleby“ существовало въ Польщи, дамо на тоа доказы.

Въ архивѣ лат. кантулы во Львовѣ находится оригиналъ привилея выданого въ Корчнѣхъ 1456 року королемъ польскимъ Казимиромъ IV, котрый потвердилъ права и свободы для польского шляхочства, именю: comitibus, baronibus, militibus et nobilibus spiritualibus et secularibus terrarum Russiae“. Въ томъ привилею означена юрисдикція дѣдича надѣ хлопномъ тымъ словами: „Statuimus, ut smethones dum accusantur de furtis per capitaneos et eorum oficiales sine voluntate haeredum non captiventur“; привилеяе хлона до хѣтѣця своимъ родинамъ и службѣ выразено зновъ въ тыхъ словахъ: „Statuimus, quod smethones terrigenarum per capitaneos aut oficiales eorum aliosque violentur non recipiantur in servitutem, nisi prius villicus alias thyon seu wathaman cum omnibus smethonibus possessionatis super eo juraverint, quod sit de eorum genere vel servitate, et quod ignoraverint cum per tantum tempus, quod detu-

it“, отже, по правномъ доказаню, що зѣвѣтльй належаны до певного села и роду, тогда попадаеся бѣтъ въ руки влаети, т. е. „recipiebatur in servitutem“.

Тѣе право що до хлѣвѣвъ („кметѣвъ“) выдано было правѣ съ прерогативами дѣдичѣвъ, котры то прерогативы въ томъ привилею точно описанѣ суть для шляхты галичко-русскихъ земель, т. е. тыхъ земель, котры ажъ конституціею въ бѣднѣтѣ 1433 року въ провинціи польскѣй абстали перетворенѣй, хотий за обрубомъ тѣи Русь, ирлученой и иѣчленѣи тоа тогда до Польщи, стояла еще Русь Литовска. Тѣи прерогативы були: Король иъ справахъ русскихъ земель ничого становити не буде „nisi consiliatorum eorumdem terrarum consilio communicato et accepto“, — що суды отново чѣе до справъ тыхъ земель на Русь черезъ судѣвъ и уряднѣнѣвъ тыхъ земель а не черезъ чужихъ судѣвъ дѣбуватися будутъ, — що нео шляхту и свободныхъ мешканцѣвъ русскихъ земель бѣтъ аграрничного цѣла передочѣмъ при вѣлькѣй рабѣ уадылимыи. Все тоа законъ тымъ „Jura praedecessorum nostrorum, quae pro conservatione ipsorum indigent reformatione et additione“. Кажеея, що надаются тымъ вышнимъ и свободнымъ сослоямъ тѣи права за доблѣстну оборону черезъ нихъ русскихъ земель противъ Татаръ.

Щобы той родъ притвержденя „кметѣвъ“ не издавался яко виходѣчій выключно зъ рускон своихъ, до котрой польскій король будѣтобы приоросили въ русскихъ земляхъ законы и установы, наведемъ легвѣдацию що до отношеня „кметѣвъ“ до дѣдича и що до земель зъ самыхъ чысто польскихъ законѣвъ. По Вислицкоу статуту (въ р. 1347) „кметѣвъ“ тѣлько иъ трехъ случаяхъ мае право оуцити землю: 1) если дѣдичъ доустився наемли на его жѣпѣ або дочѣвъ, 2) если хотѣтъ его иеземли повѣстити кметѣву, 3) если повѣсен (дѣдичъ) вѣдѣ кметѣву церковну.

Въ томъ случая было вѣлькѣ двохъ „кметѣвъ“ оуцити свое село и дѣдича своего, однакъ вѣдѣ условилъ, щобы помѣ ихъ були належито жѣвѣнѣй. Посунувано за неправѣо зѣвѣтльмъ „кметѣвъ“ могли третати рѣкъ и шѣтъ недѣль, а потѣмъ наступала прескрипція, т. е. „кметѣвъ“ иѣтъ 3 польскими гривнами (180 польск. золотитѣвъ). Сто пѣтъдесять лѣтъ иѣднѣйше (статутъ зъ 1496 року) установлено, що въ одной роцѣ тѣлько одинъ „кметѣвъ“ село оуцити може въ случаяхъ наемли „кметѣвъ“ черезъ дѣдича, але о шѣвротѣ и выкупѣи не было бѣльше мѣвы. Чимъ отже иѣднѣйше, тымъ бѣльше огранччлася свобода хлона.

Бѣтъ пѣсла Вислицкого статуту о-

домъ 17 (29) с. ж., чтобы нарядиться, какъ мы отсутствию въ темеричной хвиль.

(Независимые Чехи въ графа Таубе и какъ безбратно стилизируютъ свои работы.) Въ чешской газетѣ выказываютъ явное свое недовольство къ деятельности тиневе рѣшного министерства. Не только молодая Чехи, але вже навѣтъ и стары отсутствують рѣско противъ перѣшного поступоуна гр. Таубе и выказуютъ, що Чехи для подержания министерства поносятъ великй жертвы дже часто навѣтъ съ крикомъ златого народа и за цѣлу свою оуслугу чуютъ задно тѣ оамй олова отъ гр. Таубе, «еще не часъ для насъ уступства работи, бо се роздѣрилобъ дѣвице до крайности». Въ той справѣ замѣтила чешка Politik важку статию, якъ кажутъ, nera сажого Ригера подѣ заг. Unsere Situation in Wien, о которой поскѣпше поговоримо. Наибольше характеристичный отнoшеня Чеховъ до Поляковъ. Вже теперѣ отнoсится они съ недоверьемъ до Поляковъ, — якъ се выражено оказано въ агаданой статии Politik, бо суть певны, що Поляки за кожду оуслугу для рѣвноуправлена чешского народа будутъ вымагати отъ нихъ уступствъ на полн материальномъ-финансовомъ, а може прѣйти часъ, коли чешкй выборы имъ оажутъ «только доси и ани на крокъ дальше», а тогда чи схотятъ Поляки испррати справедливой жадани Чеховъ? Зъ другой стороны, выводитъ дальше Politik, Поляки боятся рѣвнихъ домаганъ Русиновъ, скорше подбѣтъ рука въ руку съ централистами и лишатъ Чеховъ безъ ничего «бо въ политикѣ все ближе сорочка якъ кожду».

(Именоване маршала красоваго.) Цѣсарь аше принявъ резигнацію Людвика гр. Водзицкого и надѣвши его орденомъ креста желѣзной короны I клясы. После донесенъ Двѣрника роф. збѣтавъ именованый маршалкомъ красовамъ Казимиръ Грохольскый, темеричный прелестъ кола польского и се именованье має бути въ короткомъ часѣ оголошено въ урядовой «Wiener Zeitung».

ЗАГРАНИЦЯ.

Россій. Зъ Петербурга пишуть до «Berliner Tagblatt», що полиція задержала недавно важного революціониста Михайлова. После писемъ знайденыхъ при одной ревизіи показалося, що Михайловъ бравъ безпосередню участь въ ексцезіонъ въ Зимовомъ дворѣ и помагавъ Халтурину. Крім того, при Михайловѣ мали найти списъ членовъ революціонной партіи.

Печать россійска отъ часу именована Абази министромъ окарбу не малу увагу звертае на реформы въ ведомствѣ министерства окарбу. «Голосъ» доносить, що небажовъ послѣдствъ иррационально розпорядженъ, черезъ котре постепенно має уморитися довгъ государственного банку. Довгъ має уморитися въ протажу осьми лѣтъ, починаючи отъ 1 сѣчня 1881 р., що року въ сумѣ 50 миліоновъ рублѣтъ.

Минѣ майнъ сѣножатъ подѣ паньскимъ лѣсомъ. Трава розрослася якъ зелена рута. П. Бяушковскый нагнавъ своихъ косарѣвъ, скосивъ сѣножатъ и силою забравъ траву до двора. Въ млынѣ не пустили молоты побѣвского вѣбѣа. Гдѣсь на лѣвъ зайняли побѣвку худобу до двора. Горе посыпалося якъ въ мѣшина. А въ громадѣ почали шо рѣвъ болѣше гомонѣти за нову раду, за нового войта. За чарною въ коршмѣ розкладавъ Макогонъ голопатенимъ гадкамъ, якѣ то настануть новы порядки, икъ громада покѣнитъ справу съ паномъ та дѣстане пасовниско, икъ въ лѣва будуть брати дарунки. Почала въ друга сторона змагати съ новыми порядками, наставляли свары на селѣ. О. Давида обѣщали клопоты и процессы. Навадили комисіи на сѣножатъ, наставляли термина въ судѣ и старостѣвъ, треба було ивсати на всѣ боки, вѣдѣти, клопотати безъ конца и мѣры.

Передъ самыми живыми настали новы выборы. Передовоки бувъ тѣжкий, богато господарѣвъ зжичилося вѣбжѣмъ въ дворѣ, гдѣкто и грошѣвъ набравъ, а кто и безъ того горѣвка покаяла. Загудѣла громада на стару раду громадску. Справалясь, спиралясь давній головы, а давѣ икъ побачили, що годѣ, такъ и вдарили лихомъ о землю, отегунились заховавши горе за громадску невинку въ сповѣтъ сѣрцо. Загомѣтали сторонники Макогона, Синегуна, Смаляха та Карбового, потягли голоса на свою сторону и настановили нову раду. Не за довго почавъ вѣбтвати Кибдратъ Макогонъ.

(Дальше буде.)

Недавно правительство знизило ациду на одамъ, значить отже, недоборъ окарбовый, икъ выйде за обяженя акцима на одамъ, треба буде покрити доходомъ въ пншого жерела. Дятого то рѣшено подмножити податокъ буржовый, котрый покрье недоборъ въ акцима на одамъ.

Бще минушого року удавались малорускй губернии полудниевой Россіи до правительства, чтобы позволило зметвамъ збиратися на парламъ, либы заботѣти епидемично пануючѣй дѣтерии на полудни Россіи. Правительство однакожъ откинуло тогда ти прошеня и не позволило збиратися зметвамъ въ агаданой цѣли. Дюперна недавно, на поновие прошеня зметовъ позволило збиратися идеальнмъ зметвамъ полудниевыхъ губерній на парламъ, якъ зарадити неустажѣй дѣтерии.

Англія. Сими днями розпочався въ Дублинѣ передѣ присажными проестъ зѣбтотногй проводира агитаціи аграрійной въ Ирландіи, депутатоуаного Парнела и его чотырохъ товаришѣвъ. Прокураторъ обвиняе ихъ о тайну конспирацію противъ правительства. Для охарактеризованя аграрійной лиги, котрой Парнель есть проводникомъ, подаемъ въ скороченю дже цѣкаву отаго члена парламенту О' Соппога, умищену не давно въ одной зъ газетъ англійскихъ.

«Причиною завязаня лиги аграрійной етъ голодъ и его страшный наслѣдки, котрымъ великй властителей доси не старался запобѣгти. Першимъ наслѣдкомъ голоду етъ выдѣдиенье. Подчасъ першого голоду въ р. 1846 було въ Ирландіи 8,750,000 мешканцівъ, а въ пять лѣтъ позѣйше отало только 6,552,385. Въ роцѣ 1841 було домовъ 1,328,839, а въ роцѣ 1851 только 1,046,223. Якъ же заховувалися тогда властители? Въ роцѣ 1846 выгнали они зъ овиохъ грунтѣвъ 300,000 чиншѣвныхъ людей, въ роцѣ 1849 выгнали 50,000, а въ чотыри лѣта на голодѣ 221,845 людей. Та властители голодали тогда янно, що таке ихъ поступованье справляе имъ «чувство задоволеня, що вже разъ позабулися чиншѣвниковъ». Отъ року 1842 до 1861 вышло въ Ирландіи 1,436,862 чиншѣвниковъ, и дже много зъ нихъ по дорожѣ погибло; въ одномъ случаю зъ 600 эмигрантовъ только 100 остою при житю. Число хатъ оединскихъ поменшилось въ томъ часѣ зъ 491,278 на 135,589. Зъ тыхъ датъ вышлывае: 1) що неурожай бараболъ оаеся причиною голоду; 2) що по голодѣ наступаютъ страшны епидемии; 3) що властители користають зъ того, чтобы выконувати отрогй ови права. Тагъ отже наслѣдки и темеричного голоду могутъ бути страшными, тымъ болѣше, що темерѣ есть значный неурожай бараболъ. Въ роцѣ 1876 збѣрано 4,154,784 тоннъ въ партоости 12,464,382 фунтовъ штерлинговъ, въ олдѣвнихъ рокахъ чимъ разъ менше, а въ роцѣ 1879 только 1,113,676 тоннъ въ партоости 3,341,028 ф. шт. Въ томъ сумѣ стай чиншѣвниковъ остоитъ противъ нихъ лорды-властители такъ само, якъ и попереднихъ лѣтъ. Въ роцѣ 1876 выгнали они 1269 чиншѣвниковъ, въ 1877 роцѣ 1323 чинш., въ 1878 роцѣ 1749, а въ 1879 роцѣ вивнесо до судѣвъ подана о выкиненя 3893 чиншѣвниковъ. Лига аграрійная постановила запобѣгти голодону и не допустити выкиненя чиншѣвниковъ. Самъ Глазтонъ оказавъ, що доси выгнано 15000 оособъ, «позбавляючи ихъ всюю надѣю на помѣчь», а еше число выгнанныхъ не дѣйшло до такой высокости, якъ въ лѣтахъ 1846 и 1849, т. е. до 300,000 и 50,000 головъ. То завдячати треба только лигѣ аграрійной, котра заналася циро доле нещастного люду. Задачаю лиги було, охоронити жителѣвъ Ирландіи отъ той неволи и торгурѣ голодовыхъ, икъ зносиса она попереднихъ лѣтъ. Доказомъ того етъ оубурелье властителейъ, очернение лиги людьми неприхильными, обвиненье народногго характеру Ирландіевъ. За вышловъ лиги отадно чиншѣвники зъ азиатичныхъ, безрадныхъ и лѣвннхъ невѣдливиковъ людѣмъ энергияными, сильными. Лига довела до того черезъ те, що установила умѣрковану ренту чиншову и заявила, чтобы не брати въ чиншъ тыхъ грунтѣвъ, зъ котрыхъ попередного чиншѣвника выгнано. На закладъ, що лига пошхнула люду до дѣлъ зарыгодннхъ, отповѣдаемо, що лига власне противно здѣлала, бо чимъ явна агитація лиги не зменшасе танихъ дѣлъ, подчасъ коли давнѣйше мусѣвъ чиншѣвникъ уживати въ своей оборонѣ тайныхъ средствъ, имено свои острѣльбы? Нехай остане звычай, вымагати чиншѣвниковъ, то и та дѣла тайнй установитъ. И темерѣ ихъ чимъ разъ вже рѣдше. Въ роцѣ 1846 було 176 скрытеубійствъ и 158 стрѣльбъ; въ р. 1849 було 203 скрытеубійствъ и 90 стрѣльбъ; въ роцѣ 1880 поновнено лише 5 убійствъ. Неоправдѣвъ вѣдомости о Ирландіи ширатъ хлѣба тѣ, що чинятъ тое въ власнѣвъ интересѣ. Давнѣйше гинуло зъ голоду 300,000 людей, икъ лучилася лише одинъ таний ослухай; давнѣйше выгнано 300,000 людей, икъ, можна оказати, тое вже минуло. Все тое етъ безпосередню заслугу лиги, котра зблизила такежъ, конечиность радикального розвязаня

пытаня аграріого. Того всего докочали лѣга и Парнель при помочи лѣгальной агитаціи, дозволеною конституціою, въ протажу 18 мѣоциѣвъ. Овъ такъ оуть тѣжкй провинны ирландского люду, за котры поставлено Парнела и его товаришѣвъ передѣ судѣ!»

Греція. Просьба полюбовного суда, запропонованый Франціою, збѣтавъ вже черезъ всѣ державы принятый съ тымъ згодннмъ застереженъемъ, що для переведеня въ житѣе вырокъ суду полюбовного не будутъ ужиты примусовыя средства. Пѣбѣла газетныхъ информаций Порта болѣше прихильна до збѣволена на полюбовный оудъ, икъ Греція. Францускй Тетра пише, що державы для того такъ хутко згодились на просьбу полюбовного суда, бо чуютъ, що на конференціи берлинской задалеко поуюиуно улаши пресіи Англіи. Для Австріи, Нѣмечины и Франціи етъ протосъ суду полюбовный найлучшою дорогою откланати вердиктъ конференціи берлинской.

Греція мобилизуе свою флоту.

НОВИНКИ.

— Цѣсарь удрѣжъ въ дарѣ громадѣ Сушница нов. Старожского 100 ар. заимога обновленя церкви.

— Архиннязъ Рудольфъ по вѣнчаню съ княгинею Стефаніею днѣ 22. л. лютого 1881 р. удасться въ Вѣднѣ съ овою оупругою до Праги, где прибуде днѣ 28 лютого о 8 год. вечеромъ. Мѣсто було удекороване и иллюминоване.

— Загалный зборы товариства «Просвѣты» во Львовѣ отбудутся днѣ 9 н. с. марта 1881 р. Вечеромъ въ день зборѣвъ товариство устроитъ музыкально-декламаторскй вечеръ. Центральныи выдѣлъ застанѣвъ также надѣ зѣвными гдѣльнхъ постановѣ темеричного статуту, котры оаказъ либо недостаточными або не правичными. Справа тая має бути оеаочно рѣшена на одномъ зъ найближихъ засѣданъ.

— Упокоилися вѣч. оо. Францъ Розуцкый капеланъ зъ Телячого, дек. Подгалецкого въ 53 роцѣ житя и 30 священства и Михайлъ Лопушанскый, капеланъ зъ Бзювицѣ, дек. Збаражского въ 44 роцѣ житя и 16 священства.

— Батьковщины ч. 1 зъ 1 л. сѣчня 1881 оновисковала и к. Прокураторя державна за третій уступъ нотуоний статии «Роки 1881» и за початокъ «Писма зъ надѣ Буга»

— Черезъ нашу редакцію надѣолавъ вѣч. о. Юсифъ Яюсъ складку въ квотѣ 20 ар. 25 кр. на дѣвоче воспиталище во Львовѣ а при томъ доносусъ: «Мы етъ великимъ восторгомъ принали думку руекого дѣвочого воспиталища во Львовѣ и старатимъ будемо по возможности и силамъ нашихъ датками причинатися для оуцены такъ оаостельнон гадки».

— Зъ помежи вѣхъ нѣмечскихъ газетъ лишь оидина вѣденска Refoirt, о котрой прихильности для справы руекого народа мы вже неразъ агадували, замѣтила вѣрне и повне справозданье зъ народного вѣча Русинѣвъ, припоуючи ему велике значенье для внутрѣшного житя галицкой Руси.

— Намѣстникъ гр. Поточицкй повернувъ вѣчера зъ Кракова до Львова.

— Гр. Людвикъ Водзицкй бувшій маршалоки, попроцѣсъ завтра съ урядниками выдѣлу красоваго и всѣхъ красовахъ закладѣвъ.

— Конкурса стипендіинй. Зарядъ «Народного Дому» розписусъ конкурсамъ на двѣ опороженѣ стипендіи: одну бл. и. Петра Целевича въ квотѣ 50 ар. роцно, для слухачѣвъ правъ або медичныи а другу зъ фонда и.м. Куземского въ квотѣ 50 ар. роцно, призначену для студента униерситету, техника або середннхъ школъ. Реципъ подавана на стипендію бл. и. Целевича до 1 (13) лютого 1881 р., а на стипендію и.м. Куземского до 19 (31) сѣчня 1881 р. черезъ дотычнй зверхности школьный.

— Вчера, днѣ 31. грудня припадало частное затьмѣнье сонця почавши отъ 3 1/2 год. пополудни до змерку.

— Дирекцію львовского театру пѣльского отдало и. Миласевокому. Доси бувъ директоромъ и. Якъ Добжанскый, редакторъ «Gazet-y Narodow-oi».

— На засѣданю сойму угорского днѣ 13 с. ж. вибѣвъ комитатъ Бороодъ петиціи о воспрещеня Польщѣ. Львовскй «Двѣрникъ polski» такъ долавъ до той петиціи увагу: «Россѣиwe Madjarszuka pruzromniei sobie въ яправѣ заревне рѣгу винѣбраню!»

— Президентъ завязу швайцарского Андервертъ (выбранный доперна въ перныхъ днѣхъ сего мѣоциѣ) застрѣлился 26 с. ж. Онъ бувъ черезъ довшій часъ заступникомъ кантону Тургау въ палатѣ депутатныхъ и въ позѣйше проводникомъ либералѣвъ, и въ томъ чинѣ положиъ великй заслугъ около розвою Швайцарии. Причиною самоубійства ослаблене ума зъ надолгой працѣ.

— Жоржъ Елотъ, олавикъ англійска поѣтничества (жена олавного филозога

Люкса), умерла въ Лонднѣ днѣ 24. с. ж. въ 60 роцѣ житя.

— Якъ въ Россіи укарали войта и громадского писаря? «Одесскй Вѣстникъ» (ч. 263) пише: «Сима дѣля въ Духовщій предводителъ дворянства (маршалоки) князь Петръ Петровичъ Гурно-Ромейко-Друшко-Соколыскый за якусъ несправильность въ веденю писемъ громадскихъ за кару назавъ влѣчѣти стариннй Сгорени и волюстному писарени черезъ змѣшъ 4 години въ приуности многочисленной публики».

— Выказъ Всеч и Благ. П. Т. жертвовательцѣвъ на дѣвоче воспиталище подѣ зарядомъ Инокинъ чина св. Василия Великого, котрымъ за ихъ жертвы комитетъ заявляе свою ширѣшу подяку: (Дальше). 16) Зѣ дежнѣата Журавельского: вѣч. оо. Керняевичъ Юсифъ, деканъ 5 ар., Горалевичъ Михайла зъ Мельница 5 ар., Громинщій Михайла зъ Журавна 2 ар.; Мандѣй Яковъ зъ Яковецъ 1 ар., Величковский Юсифъ зъ Чертежа 2 ар.; Чарнянскый Емилиа зъ Томашовецъ 2 ар.; Левничій Кононт. зъ Дубравки 2 ар.; Величковский Теодоръ 1 ар.; Стружинскй Максимъ зъ Голешова 2 ар.; Фицловъ Левъ зъ Ляховичъ 2 ар., Любичевскй Емилъ зъ Моношторѣцъ 1 ар., — разомъ на руки вѣч. о. декана 25 ар.; 17) Куницкй Касилянъ и к. войсковый капеланъ въ Магдѣль надѣ Босоюю 100 ар.; 18) С. Ф. 1 ар.; 19) Кональскый зъ Любачова 1 ар.; 20) Будымовскый Татъ 2 ар.; 21) Торонскый Северинъ вице-ректоръ семинаріи 2 ар.; 23) Волосъ Юсифъ зъ Львова 1 ар.; 23) Пацлавскй Аристархъ зъ Львова 30 кр.; 24) Изъ складки во Львовѣ отъ Н. Н. 2 ар. 30 кр.; 25) Грабъ Викторъ во Львовѣ 50 кр.; 26) Сорока Юанъ во Львовѣ 1 ар.; 27) Складка въ шарохіи Дрышѣвъ отъ вѣч. О. Пакиша 25 ар., и имено: Мартинъ Пакишъ 1 ар., Рыбѣй войта 1 ар., Савчукъ Петръ 1 ар., Подлужный Францъ 1 ар., проче зъ моншнхъ датковъ збѣбраныхъ по хатахъ селѣ Дрышова и Урманя; 28) вѣч. О. Иондоръ Дольничскй духовникъ семинаріи львовской 4 ар.; 29) Преосв. Сильвестеръ Сембратовичъ Епископъ 100 ар.; 30) Ткачуникъ Симеонъ зъ Бовшова 15 ар. (Дальше буде.)

— Дальшй жертвы для бурсы оиіи «Просвѣты» въ Золочевѣ. Крімъ доси выказанныхъ вышлыви еше на бурсу нашу слѣдуючй жертвы: (Конецъ).

О. Петро Кучинскый 50 кр.; о. Цегельскый зъ Сасова 1 ар.; о. Осѣлковскй, игуменъ Подгоренского монастыря 2 ар. 15 кр.; и. Николай Матѣишъ учитель гимназіальный зъ Золочева 1 ар.; о. Левничій зъ жертвъ въ Закомарѣ 3 ар.; о. Винтонякъ зъ всакихъ жертвъ 20 ар.; о. Петрушенъ зъ Перегѣвска 1 ар.; вѣ. Гриневскй и. к. адъютантъ судовой зъ Буска 1 ар.; и. Ваньо Василь зъ Буска 1 ар.; и. Мойсеевичъ зъ Буска 1 ар.; о. Левничій 1 ар.; и. Михаловскй, директоръ школы въ Буску 2 ар.; и. Дорошъ зъ Буска 1 ар.; и. Шульгина зъ Буска 1 ар.; о. Когучкй 50 кр.; о. Дольничскй 1 ар.; жертвы зъ церкви Белзецкой 5-47 1/2 кр.; о. деканъ Дольничскй 52 1/2 кр.; и. Улянъ Дольничскй пров. галич. зъ Золочева 50; и. К. Дольничскй 50 кр.; тов. «Просвѣта» 20 ар.; о. Григорій Славицкй мѣстодеканъ въ Колозовѣ зъ праздника 5 ар.; о. Михайла Струмицьскй священникъ зъ Синярамъ жертвы на ою цѣль по церкви 9 ар. 25 кр.; еше давнѣйше о. Данило Талачкевичъ збѣбравъ жертвы 7 ар. 73 кр.; о. Юсифъ Тарнавоной жертвы зъ Подлѣска 2 ар. 64; о. Михайла Цегельскй завѣдатель Каменки струмицкой отъ шарохіанъ 4 ар., отъ себе 1 ар. За всѣ дары складки подписаныи выдѣлъ всѣмъ П. Т. Датеямъ приладку подяку. Поиричинѣ неспредѣлженого уступленя касіера буромъ упрашаемо П. Т. Родичкѣвъ свои патриотичный лѣнты на темерѣ на имя подписанныхъ пересылати. Ви. членѣвъ комитету буромъ просимо на дѣнь 1 дат. сѣчня 1881 въ цѣли упорядкованя дѣтъ бурсы на повне засѣданье.

Отъ комитету бурсы галич. «Просвѣты» Золочѣвъ днѣ 4 (16) Грудня 1880. Сидоръ, Бурекскй, голова. Константинъ Тельшовскй, секретарь.

Вѣсти епархіальный.

Зъ АЕпархіи Львовской. На конкурсъ выставленъ: Иванкѣвка, дек. Станиславского, надна privatoго (дотация: 38 морг. ори. поля, 6 морг. сѣножатей и 201 ар. 38 кр. а. в. конгруи), и Жабье Илиця, дек. Косебовского, надна фундация гр. Сѣрбака (дотация 7 морг. сѣножатей и 380 ар. а. в. конгруи).

Духовствескй посылы одержала: Юсифъ Харжевокй завѣдательство Соколыба, Игнатій Рожанскый завѣд. Хотина, Тома Саболта завѣд. Липовицѣ, Петро Чекалюкъ завѣд. Соложа.

Въ пропозицію на Угриицѣвъ середннй, дек. Калуского, принятъ: Григорій Третакъ, Глоднискый и Стефанъ Коблянскый.

Въ львовске духовно епископскй прина- тый и. Ил. Пачовскй.

Удобно... Голуби... Таблица цен на бумагу...

НАУКА, ШУКА И ИНТЕРАТУРА... Податокъ на грунт... Наука, шука и интература...

Обоимъ многоважнѣе... Роздѣль VI... Наука, шука и интература...

Курсъ збѣжа зъ дня 29 я. гудня 1880.

Table with columns: Цена за 100 килограммовъ, отъ, до. Lists various goods and their prices.

Тернополь. Цѣна збѣжа... Тернополь. Цѣна збѣжа...

Курсъ львовскій зъ дня 31 я. гудня 1880.

Table with columns: Видъ, цѣна. Lists various goods and their prices in Lviv.

ПЕРЕШКОА РЕДАКЦІИ... Запрошенье до предплаты на 'ЗОРЮ'... Перешкоа редакціи...

Запрошенье до предплаты на 'ЗОРЮ'... Предплату выносите... Запрошенье до предплаты на 'ЗОРЮ'...

Пренумеранты-учители одержати могутъ... Кароля Вернера... Пренумеранты-учители одержати могутъ...

КАРОЛЯ ВЕРНЕРА ГУРТОВНА ТОРГОВЛЯ поручае на свята ВИНА угорскій австрійскій французскій репскій мозельскій маляга мадере Коньякъ и Розолисы по найдешевнѣишхъ цѣнахъ такъ на мѣру якъ и въ бутелькахъ. (5-6)

НА СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЬ ЗАБАВКИ ЦѢЛЪ ДѢТЯМЪ ГЕОРГИКА МИЛЛЕРА... Ляльки, Фребля, забавки... НА СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЬ ЗАБАВКИ ЦѢЛЪ ДѢТЯМЪ ГЕОРГИКА МИЛЛЕРА...

Дуже отповѣдна премія для дорослои молодежи на рѣзавий и поворожий дарунокъ: СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЬ повѣсть знаменитого англійского писателя К. Дикенса... Дуже отповѣдна премія для дорослои молодежи на рѣзавий и поворожий дарунокъ: СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЬ повѣсть знаменитого англійского писателя К. Дикенса...

Товариство Просвѣта... Нѣмецко-рускій словарь... Товариство Просвѣта... Нѣмецко-рускій словарь...

Подписка на издающуюся въ г. Киевѣ политическую и литературную газету 'ЗАРЯ' ПРИНИМАЕТСЯ... Подписка на издающуюся въ г. Киевѣ политическую и литературную газету 'ЗАРЯ' ПРИНИМАЕТСЯ...

въ Киевѣ: въ Главной конторѣ газеты 'Заря' на Крещатицѣ, въ домѣ дворянскаго собрания, при книжномъ магазинѣ Л. В. Ильницкаго... въ Киевѣ: въ Главной конторѣ газеты 'Заря' на Крещатицѣ, въ домѣ дворянскаго собрания, при книжномъ магазинѣ Л. В. Ильницкаго...

Срокъ выхода ЕЖЕДНЕВНЫЙ, за исключеніемъ дней послѣ-праздничныхъ. ПОДПИСНАЯ ЦѢНА: Безъ доставки и перес.: на годъ—8 р., на 6 мѣс.—5 р., на 3 мѣс.—3 р., на 1 мѣс.—1 р.; съ доставкой и пересылкой: на годъ—10 р., на 6 мѣс.—6 р., на 3 мѣс.—4 р., на 1 мѣс. 1 р. 50 к.

Программа газеты 'Заря': I. Отдѣль внутренней: а) новѣсти о дѣйствіяхъ правительства, о законодательныхъ мѣрахъ и предположеніяхъ... II. Отдѣль мѣстный: а) городская хроника Киева, б) вопросы городского благоустройства... III. Отдѣль внѣшній: новѣсти о важнѣйшихъ событіяхъ общественной и политической жизни заграничей... VI. Смѣсь: разныя извѣстія, важнѣйшія изобрѣтенія въ области наукъ, искусствъ и промышленности... VIII. Объявленія.

ЮСИФЪ ПАДЕВСКІЙ ВО ЛЬВОВѢ поручае тано въ наилучшихъ родахъ ЦУКОРЪ КАВУ МИГДАЛЫ РОДИНКИ ДАКТИЛЬ ФИГИ ОРЪХИ ЧОКОЛЯДУ ПОМАРАНЧЪ ЦИТРИНЫ ПОВИДЛА и СЛИВКИ ГЕРБАТУ РУМЪ ВИНА ПОРТЕРЪ англійскій РОЗОЛИСЫ и ЛИКЕРЫ БИШКОКТЫ БАКАЛИИ МЕДОВНИКИ КАВЯРЪ СЫРЫ САЛЯМИ САРДИНКИ ЛОСОСЬ ТУНЧКИ РАКИ ТРУФЛЬ ШАМПИОНЫ МУНТАРДУ и ОСЕЛЕДЦЬ ОВЪЧКИ МЫЛО РИЖЪ КРУПКИ САГО ГРИБЫ ФАРБУ КАРТЫ ОЛИВУ ОЦЕТЪ КАПАРЫ МОСКАЛЬ